

Gerard van Maasakkers 'Ik was niet stoer genoeg voor een bandje. Gelukkig kon ik in de kerk spelen'

Yvonne van der Heijden

Zanger Gerard van Maasakkers was 25 jaar alleen in Brabant bekend, maar toen hij na de dood van zijn vader zijn liedjes een persoonlijker karakter gaf, ging heel Nederland om. Dit jaar volgde definitieve erkenning met een Gouden Harp.

Curriculum

GERARD VAN MAASAKKERS

1949	Geboren in Nuenen
1966	Krijgt met Sinterklaas zijn eerste gitaar
1970	Studeert tuinarchitectuur in Boskoop
1978	Eerste LP 'Komt er mer in'
1980	Besluit fulltime muzikant te worden
1984	Theaterprogramma 'Zand'
1997	Trouwt met Wim De Veen
2000	Begint eigen theaterprogramma's met zijn vaste begeleidingsgroep Vaste Mannen
2003	Viert vijfentwintigjarig jubileum als zanger
2007	Ridder in de Orde van Oranje Nassau
2009	Krijgt Gouden Harp voor hele oeuvre

Hij was voorbestemd priester te worden en toen dat niet doorging, zou hij het tuincentrum van zijn vader overnemen. Maar inmiddels zit liedjeszanger Gerard van Maasakkers al meer dan dertig jaar in de muziek en trekt hij met zijn band De Vaste Mannen volle zalen. Dit voorjaar kreeg hij een Gouden Harp voor zijn hele, omvangrijke, oeuvre. Ingetogen zegt hij: 'Eindelijk gerechtigheid.'

Van Maasakkers, de oudste van zes kinderen in een katholiek middenstandsgezin, zingt in de streektaal van zijn geboortedorp Nuenen, het Oost-Brabants. Met liedjes als 'Komt er mer in' en 'Hee gaode mee' wist hij het publiek in Brabant vanaf het begin aan te boeien. Boven de rivieren brak hij pas echt door na de dood van zijn vader, intussen al weer vijf jaar geleden.

De onderwerpen die hij bezingt, zoekt hij dicht bij huis. Zijn liedjes gaan over alledaagse dingen die hij meemaakt, over verdriet en vreugde, over dierbare mensen in zijn leven. 'Achter de schuur', over een boerenzoon die het bedrijf van zijn ouders niet kan overnemen omdat ze failliet zijn gegaan. 'D'n boom', waarbij hij als jongen in zijn pyjama bij zijn vader op zijn

knie zit te kijken hoe hij een tuinontwerp tekent. Of het uitbundige 'Ik geef 'n fist', met een latino ritme. Het varieert van heel eenvoudige, kleine liedjes tot bruisende feestliederen, alles teruggebracht tot menselijke proporties. En zijn hart moet erin liggen: 'Ik kan geen dingen uit mijn duim zuigen, niet doen alsof.'

Lange wandelingen over de hei of langs het strand zijn voor Van Maasakkers dé manier om inspiratie op te doen. Dan komen de ideeën die hij ooit in zijn hoofd heeft opgeslagen vanzelf weer opborrelen. 'Mijn kop leegmaken. Dictafoontje mee, een paar vellen papier en een pen. 's Avonds pielen om de woorden op hun plek te krijgen met de gitaar erbij.'

Lopend over de hei is hij bijvoorbeeld gaan fantaseren over wat voor een mens eerder de leren jas heeft gedragen die hij tweedehands heeft gekocht. Hij dichtte in het vrolijke 'Van mijne jas': 'In mijne jas van leer gao iemes tekeer — 't Wordt allengs minder, mer ik heb toch aalt hinder van dieje mens, of van dien heer in mijne jas van leer'.

Al wat hij nodig heeft is een beginregel in tekst of muziek. 'Als die sleutelzin zich aandient, is het liedje geboren. Dan is er ook geen weg meer terug. Als ik word gegrepen, dan moet het af.' Hij moet zich afzonderen om het creatieve proces op gang te brengen. Deze zomer brengt hij twee weken alleen door in een huis aan de kust. Het moet nieuwe liedjes opleveren voor zijn nieuwe theaterprogramma 'Deze jongen', waarvan in november de try-outs gepland staan. In zijn beginjaren was het wel anders. 'Toen kon ik bij wijze van spreken de liedjes uit de lucht plukken. Maar die onbevangingheid komt nooit meer terug.'

Van Maasakkers groeide op in een tijd dat het dagelijks leven in Brabant

verweven was met de rituelen van de katholieke kerk. Ondanks dat hij er zich nu niet meer thuis voelt, bewaart hij er warme herinneringen aan. 'De mystiek heeft mij gevormd. Naast fanfareliedjes vormen Marialiedjes de basis van mijn bestaan als zanger.' De kerk was voor hem ook een podium om legitiem muziek te maken. 'Ik was niet stoer genoeg voor een popbandje. In de kerk kon ik experimenteren. Een bandje met een drumstel en gitaren op het altaar. Velen spraken er schande van maar voor mij was het geweldig.'

Hij aarzelt als het over drijfveren gaat. 'Het woord mededogen is wel eens gevallen, maar ik weet niet of ik van daaruit schrijf.' Zijn liedjes gaan vaak over de omgang tussen mensen. Zoals het lied over de zonderlinge Cis Verdonk, die met de nek werd aangekeken omdat ze anders leefde dan de andere mensen en dagen dood in huis lag voordat ze werd gevonden. Van Maasakkers: 'Ik weet niet goed om te gaan met de grote problemen in de wereld, daarom maak ik er een verhaaltje van. Ik breng grote problemen terug tot iets kleins met mensen van vlees en bloed. Het moet herkenbaar zijn.'

'Achter de schuur', over de ontgoochelde boerenzoon, is daar een goed voorbeeld van. Het gaat over een droom die geen werkelijkheid kan worden door redenen van buitenaf. 'Iedereen kan dat voor zichzelf invullen en er zijn

Componist
'Als die sleutelzin
zich aandient, is het
liedje geboren. Dan
is er ook geen weg
meer terug'

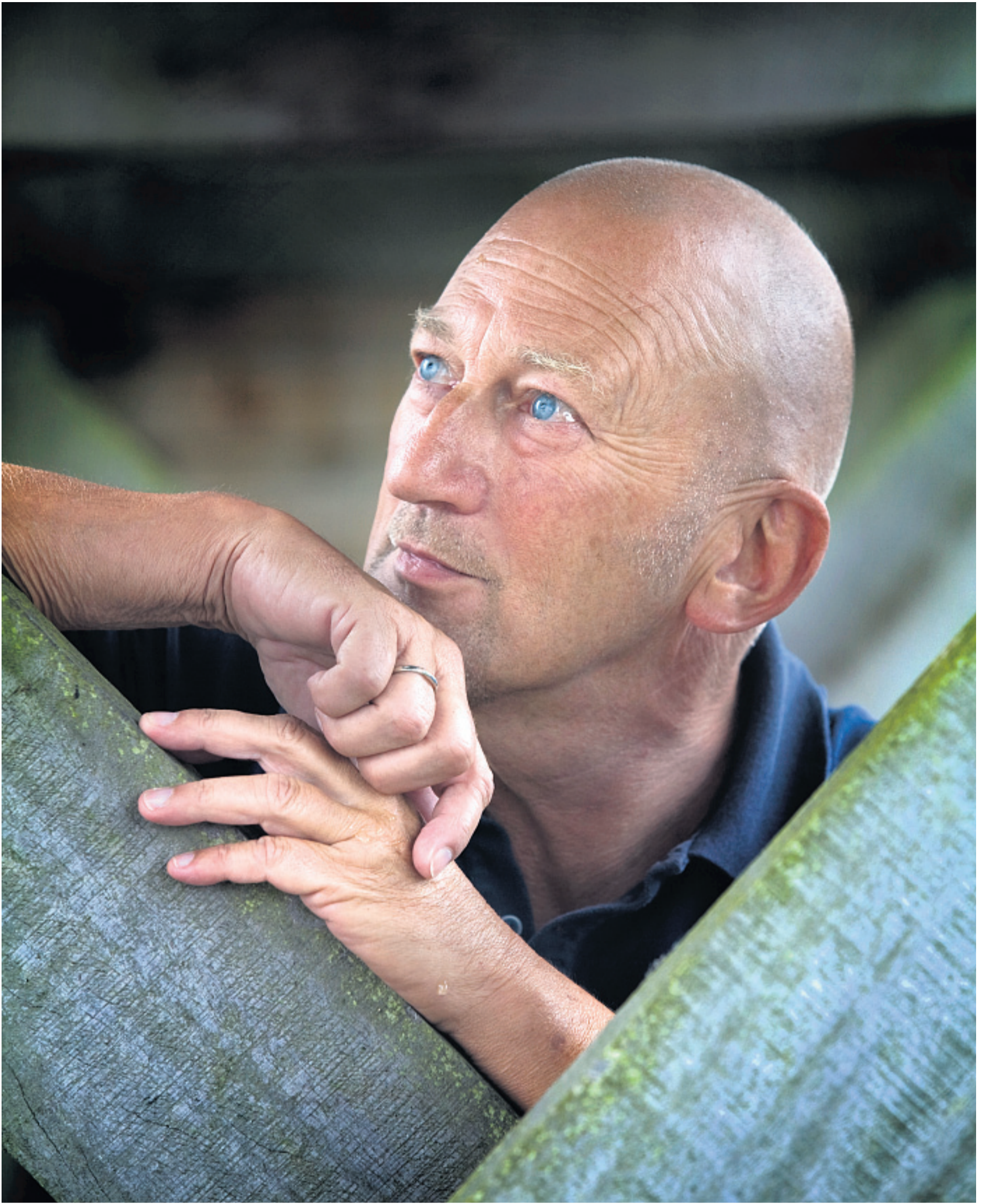
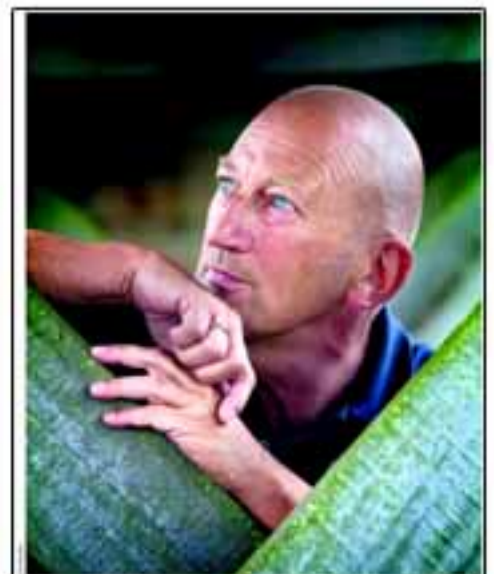

Foto: Peter Boer

eigen verhaal van maken.'

Uit reacties na een optreden of in e-mails blijkt hoezeer Van Maasakkers mensen persoonlijk weet te raken. 'Als of ik de chroniqueur van hun leven ben, hun belevenissen en emoties treffend onder woorden breng. Dat doet me goed. Daar doe ik het voor.'

Op het ogenblik speelt een aangevreten omslag van een Iraaks paspoort door zijn hoofd. Hij heeft het dit voorjaar gevonden op een Grieks strand en vermoedt dat het van een bootvluchteling is. Van Maasakkers voelt dat er een liedje van gaat komen, maar weet nog niet hoe of wat. Het wordt in ieder geval geen protestlied tegen het vluchtelingenprobleem. De vriendelijke Brabander is niet zo'n politieke zanger. 'Het idee achter het liedje wordt dat de plek waar je geboren wordt, bepaalt welke kansen je in het leven hebt. Het wordt geen politiek lied en toch zal duidelijk zijn waar ik sta in het leven.'

Ondanks zijn lange carrière durft Van Maasakkers nog maar sinds kort zijn diepste persoonlijke ervaringen prijs te geven in zijn liedjes. De dood van zijn vader in 2004 heeft hem geholpen die horde te nemen en heeft zijn angst weggenomen om voor sentimenteel te worden versleten. Sindsdien durfde hij nog meer te laten zien van de dingen die hem diep raken en blijken zijn liedjes ineens ook boven de grote rivieren aan te slaan.

Op de cd *Achterland*, die in datzelfde jaar werd uitgebracht, is de 'nieuwe' Van Maasakkers voor het eerst te horen. Het ontroerende eerste nummer, 'Vader, ik zal oer dragen', gaat over een zoon die aan het bed van zijn oude vader zit en bedenkt dat de rollen nu omgekeerd zijn. Vroeger zat hij bij zijn vader op de arm, nu moet hij zijn vader ondersteunen naar de po-stoel. 'Ik kreeg mailtjes van mensen die hun auto aan de kant moesten zetten en niet verder konden rijden omdat ze door emoties waren overmand. Het liedje raakt ook jonge vaders in hun ziel door de andere kant van het verhaal.'

Op *Achterland* staat ook een teder liedje over zijn zusje Marijke, die in 1957 op kerstavond op 2-jarige leeftijd verongelukte. Van Maasakkers recht zijn rug en haalt diep adem voordat hij over de ingrijpendste gebeurtenis van zijn kindertijd spreekt. Met zijn ogen recht voor zich uit op de potten met lavendel gericht, zegt hij langzaam: 'Ik was toen acht jaar. En ik had het gevoel dat ik als oudste van mijn broertjes de enige was die besepte dat er iets onherroepelijks was gebeurd.'

Omdat het onderwerp te pijnlijk was voor zijn ouders, werd er later in de familie nooit meer over gesproken. Totdat bijna een halve eeuw later de rouwstoet bij de begrafenis van zijn vader toevallig langs het grafje van Marijke kwam. 'We hebben toen spontaan bloemen uit de boeketten van mijn vader op haar grafje gelegd. De ban was gebroken. We mochten het eindelijk over haar hebben.'

Langzaam en met een zwaardere

Chroniquer 'Mensen vertellen mij dat ik hun emoties goed onder woorden breng. Dat doet me goed'

Overleden zusje 'De ban was gebroken. We mochten het eindelijk over haar hebben'

stem: 'Liedjes schrijven heeft iets therapeutisch. Ik doe het niet, met nadruk niet, alleen voor mezelf. Een liedje moet iets universeels krijgen. Hoe kleiner het verhaal, hoe minder wordt benoemd, hoe universeler het is.'

Het gesprek komt als vanzelf op een ander onderwerp dat in veel gezinnen nog onbespreekbaar is, homoseksualiteit. Van Maasakkers, die getrouwd is met zijn vriend Wim De Veen, heeft het er thuis moeilijk mee gehad. Als dirigent van een jongerenkoor in de kerk nam hij de pastoor in vertrouwen en die is vervolgens met zijn ouders gaan praten. 'Mijn vader moest er niets van hebben. Op dat moment heeft het niet veel uitgehaald. Maar toen Wim en ik in 1997 trouwden, waren onze ouders getuigen. Toevallig kwam de pastoor het restaurant binnen waar we na afloop zaten te eten. Het was een zeer ontroerend moment toen de pastoor en mijn vader elkaar de hand schudden.'

Van Maasakkers benoemt homoseksualiteit zelden expliciet in zijn liedjes. Hij is meer van de goede verstaander. In 'Ik geef 'n fist' zingt hij bijvoorbeeld: 'Alle leuke meisjes geven alle leuke jongens 'n zoen, d'r zijn jongens die da ook wel zouden willen doen.' Hij wil dat zijn teksten universeel zijn. 'Het liefdesliedje 'Gij & Ik' gaat over Wim en mij, maar is gezien de reacties ook uit het hart grepen van andere geliefden, homo- of heterostellen gelijk.'

Ineens schiet Van Maasakkers een voorval te binnen waarbij hij onverwacht geconfronteerd werd met zijn homoseksualiteit. Het overkwam hem toen een kennis een kind wilde en hem polste om zaaddonor te zijn. 'Ik kon een dag lang niet meer ophouden met huilen. Ik had kinderen krijgen uitgeschakeld, had de gedachte vader te kunnen worden nooit toegelaten. Dat bracht me helemaal van mijn stuk.' Snel voegt hij eraan toe dat het er nooit van is gekomen.

Optreden is Van Maasakkers zijn lust en zijn leven. Sfeer maken. Samen met zijn band De Vaste Mannen het publiek in vervoering brengen. 'Als je dan voelt dat wat je hebt bedacht helemaal op zijn plek valt. Dat is fantastisch!' Hij kan een liedje duizend keer zingen en er zelf nog kippenvol van krijgen. 'Alsof het elke keer weer nieuw is. Dat beschouw ik ook als het geheim van mijn werk, plezier houden in wat ik doe en steeds nieuwe paadjes zien te vinden.'

De grootste angst van Van Maasakkers is dat zijn creativiteit een keer droogvalt. Die vrees is toegenomen na de grote successen van de afgelopen tijd: de Gouden Harp, zijn biografie *Deze jongen*, zijn 30-jarig jubileum vorig jaar. 'De lat ligt steeds hoger, bij mezelf en bij het publiek. We trekken keer op keer volle zalen, vaak vier keer per week. Dat beangstigt mij wel eens, dat ik plotseling geen sleutelzinnen meer vind.' Maar hij ligt er niet echt wakker van want hij gelooft in wat hij zingt: 'De lucht zit nog vol dagen — dagen van nu, dagen van later — en dagen die gisteren kunnen dragen.' ■

